

Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu

Kinnitaja: EMSN juhatus
Kuupäev 10.08.2015
Staatus: lõplik
Versioon 10.08.2015

PEFC EST 4

Juhised sertifitseerimisorganisatsioonidele ja audiitoritele metsamajandamise ja tarneahela sertifitseerimise läbiviimiseks

1. Dokumendi sisu

Käesolev standard määratleb nõuded sertifitseerimisorganisatsioonidele ja audiitoritele PEFC metsamajandamise ja tarneahela sertifitseerimise läbiviimiseks Eestis.

2. Dokumendi ulatus

Käesolev standard defineerib miinimumnõuded sertifitseerimisorganisatsioonidele EMSN-i teavitamiseks sertifitseerimise läbiviimisel vastavalt:

- PEFC Eesti rahvuslikule metsamajandamise standardile;
- PEFC Tehnilisele Dokumentatsioonile, PEFC ST 2002:2013 Metsatoodete tarneahel – Nõuded.

PEFC Nõukogu Tehniline Dokument PEFC ST 2002:2013 Metsatoodete tarneahel – Nõuded on üle võetud kui PEFC Tarneahela standard Eesti jaoks.

Käesolevas standardis sisalduvad samuti üldnõuded:

* tagamaks metsamajandamise planeerimine ja metsade majandamine kooskõlas PEFC Eesti Rahvuslikule Metsamajandamise Standardile (individuaalne ja metsamajandamise grupisertifitseerimine);

* Tarneahela sertifitseerimisele.

3. Normatiivsed viited

Käesoleva standardi on koostanud ja heaks kiitnud EMSN tuginedes:

* PEFC Eesti Rahvuslikule Metsamajandamise Standardile;

* PEFC Tehnilisele Dokumentatsioonile, PEFC ST 2002:2013 Metsatoodete tarneahel – Nõuded

* PEFC Nõukogu Tehniline Dokument Lisa 1 Mõisted ja definitsioonid;

* PEFC Nõukogu Tehniline Dokument Lisa 6 Sertifitseerimis- ja akrediteerimisprotseduurid;

* ISO 19011 – Juhised kvaliteedi- ja/või keskkonnajuhtimissüsteemide auditeerimiseks;

* PEFC EST 3 Välisaudiitorite ja sertifitseerimisorganisatsioonide kvalifikatsiooninõuded ning sertifitseerimisprotseduurid

4. Terminid ja definitsioonid

Eesti Metsasertifitseerimise Skeemi kirjeldamisel kasutatakse definitsioone, mis on antud PEFC Nõukogu Tehnilise Dokumendi Lisas 1 Mõisted ja definitsioonid.

5. Sertifitseerimisprotseduur

5.1 Sertifitseerimisprotsessi etapid

Sertifitseerimisprotsess koosneb ajaliselt ja funktsionaalselt järgnevatest etappidest:

1. Sertifitseerimistaotluse esitamine sertifitseerimisorganisatsioonile,
2. Taotluse läbivaatamine ja täiendavate andmete esitamine sertifitseerimisorganisatsioonile,
3. Vabatahtlik eelaudit,
4. Sertifitseerimisaudit,

5. Sertifitseerimisotsus,
6. Korralised auditid.

Enne taotlemise esitamist sertifitseerimisorganisatsioonile peab sertifikaadi taotleja tegevus vastama PEFC Tehnilisele Dokumentatsioonile, PEFC ST 2002:2013 Metsatoodete tarneahel – Nõuded asjakohastele sätetele.

Täiendavate materjalide esitamine ja vabatahtliku auditi eesmärgiks on tagada, et PEFC Tehnilise Dokumentatsiooni, PEFC ST 2002:2013 Metsatoodete tarneahel – Nõuded on arvesse võetud ja sertifikaadi taotleja või selle allüksuste poolt õigesti rakendatud.

5.2 Auditeerimine

5.2.1 Üldpõhimõtted

Auditi eesmärgi defineerimine on alati auditeeritava ülesanne. Auditi ulatus ja piirid defineeritakse selliselt, et auditi eesmärk oleks saavutatav. Auditi ulatuse määrab sertifitseerimisorganisatsiooni poolt määratud juhtaudiitor. Auditi eesmärgiks on hinnata, kas auditeeritava või tema allüksuste poolt kogutud tõendusmaterjal vastab auditi kriteeriumitele.

Auditeerimiskriteeriumid on ennekõike määratletud PEFC Eesti Rahvuslikus Metsamajandamise Standardis ja PEFC Tehnilises Dokumentatsioonis, PEFC ST 2002:2013 Metsatoodete tarneahel – Nõuded. Auditeeritav võib defineerida täiendavaid auditeerimiskriteeriume, nagu näiteks poliitika, õigusaktid, juhised, tegevuspraktikad ja protseduurid.

Auditi eesmärk, ulatus ja auditi kriteeriumid on dokumenteeritud auditi plaanis, mis on aluseks auditi läbiviimisel. Auditi plaan peab sisaldama ajakava, kohti, isikuid ja muud informatsiooni, milleks auditeeritav peab tegema ettevalmistusi.

Auditit viib läbi auditi meeskond. Lisaks juhtaudiitorile peab meeskonnas olema piisav arv audiitoreid. Audiitorite sektorispetsiifilist kompetentsi võib vajadusel täiendada tehniliste ekspertidega, kes ei ole audiitorid. Auditi meeskonna moodustab sertifitseerimisorganisatsioon, mis tagab ülesandele vastava kompetentsi, sõltumatuse ja sobivuse olemasolu auditi meeskonnas.

Auditeerimine koosneb järgmistest etappidest:

1. Esmane kohtumine,
2. Tõendusmaterjalide kogumine,
3. Tõendusmaterjalide hindamine,
4. Lõpukoosolek.
5. Auditi raport vastavuse kohta sertifitseerimisnõuetele.

Auditi meeskond kogub piisaval määral tõendusmaterjali, mille alusel hinnatakse sertifikaadi taotleja vastavust sertifitseerimisnõuetele. Hindamise tulemused (eriti mittevastavused) vaadatakse üle koos auditeeritavaga. Lõpukoosolekul esitletakse kõikides auditeeritud allüksustes läbiviidud auditi tulemusi sertifikaadi taotlejale. Auditi tähelepanekud, mis ei ole vastavuses sertifitseerimisnõuetele, dokumenteeritakse alati auditi aruandes.

Tõendusmaterjal vastavuse hindamiseks PEFC Eesti Rahvuslikule Metsamajandamise Standardile peab sisaldama olulist teavet asjakohastelt välistelt osapooltelt (näiteks valitsusasutused, kogukonnad, looduskaitseorganisatsioonid).

EMSN peab avalikustama sertifitseerimisorganisatsiooni poolt kirja pandud sertifitseerimisaruande kokkuvõtte, sh kokkuvõtte tähelepanekutest auditeeritava tegevuse vastavuse kohta PEFC Eesti Rahvuslikule Metsamajandamise Standardile. Avaliku konsultatsiooni nõuded ja sertifitseerimisaruande kokkuvõtte avalikustamine peab olema rakendatud kõikide sertifikaadiomanike poolt kuue kuu jooksul alates käesoleva standardi ametlikust heakskiitmisest. Enne käesoleva standardi heakskiitmist väljaantud sertifikaatide puhul peavad need nõuded olema rakendatud järgmiseks korraliseks auditiks.

5.2.2 Metsamajandamine

Metsamajandamise auditeerimisel peab auditi meeskond sisaldama vähemalt ühte audiitorit, kes on kvalifitseeritud metsamajandamises ja ühte audiitorit, kes on kvalifitseeritud keskkonnaküsimustes. Tehnilised eksperdid võivad täiendada audiitorite metsamajandamise ja keskkonnaalast kompetentsi. Auditeeritava soovil võidakse leppida kokku ka muudes sertifitseerimiskriteeriumites, kuid need ei mõjuta sertifitseerimisotsust vastavuse kohta Eesti Metsasertifitseerimise Skeemi standarditele.

5.2.3 Puidu tarneahel

Tarneahela sertifitseerimisel peab vähemalt üks audiitor olema kvalifitseeritud puiduostu ja üks audiitor metsatööstuse vallas. Tehnilised eksperdid võivad täiendada audiitorite puidu ostu ja puidutööstuse alast kompetentsi.

Tarneahela nõuded, mis on defineeritud PEFC Tehnilises Dokumentatsioonis PEFC ST 2002:2013 Metsatoodete tarneahel – Nõuded, sisaldab:

- Kriteeriumeid puidutoorme ja selle päritolu kontrollimiseks,
- Kriteeriumeid sertifitseeritud ja mittesertifitseeritud puidutoorme tuvastamiseks materjalivoogude arvestuse või toorme füüsilise eraldamise abil,
- Kriteeriumeid pooltoodetes ja kõrval- ning lõpptoodetes sisalduva puidutoorme päritolu kontrollimiseks.
- Seire- ja hindamisperioodide miinimumnõuded.

Auditeeritava soovil võidakse leppida kokku ka muudes sertifitseerimiskriteeriumites, kuid need ei mõjuta sertifitseerimisotsust vastavuse kohta Eesti Metsasertifitseerimise Skeemi standarditele.

5.3 Sertifitseerimine

5.3.1 Sertifitseerimisorganisatsiooni audit

Sertifitseerimisotsuse teeb sertifitseerimisorganisatsioon auditi aruande põhjal. Otsus võib olla positiivne, tingimuslik või negatiivne. Positiivse otsusega kaasneb kohene sertifitseerimine ja sertifikaadi väljastamine.

Tingimuslik või negatiivne sertifitseerimisotsus tuleneb mittevastavustest sertifitseerimisnõuetele. Tingimuslik sertifitseerimisotsus nõuab mittevastavuste

kõrvaldamiseks vajalike parandustegevuste plaani vastavalt eraldi kokkulepitavale ajakavale. Sertifikaadi võib tingimuslikult väljastada, kui korrigeeriv tegevus on heaks kiidetud.

5.3.2 Mittevastavused ja korrigeeriv tegevus

Mittevastavustele sertifitseerimisnõuetega peavad järgnema korrigeerivad tegevused ja võimalik, et ka sertifikaadi väljastamisest keeldumine, väljastamise edasilükkamine või sertifikaadi tühistamine. Mittevastavused klassifitseeritakse suurteks ja väikesteks. Väikesed mittevastavused ei ole tingimata sertifitseerimist välistavad takistused. Suured mittevastavused välistavad alati sertifikaadi väljaandmise.

Grupisertifitseerimisel jagatakse mittevastavuse grupi ja liikme tasandi mittevastavusteks. Liikmetasandi mittevastavuse võivad viia liikme väljaarvamiseni grupist kui ei rakendata kokkulepitud korrigeerivaid meetmeid. Liikme väljaarvamise otsuse langetab grupskeemi haldaja.

5.3.3 Järeltegevus ja korrallised auditid

Negatiivse sertifitseerimisotsuse puhul võidakse läbi viia täiendav audit (kokkulepitud ajaperioodi jooksul), et hinnata rakendatud korrigeerivaid tegevusi. Kui korrigeeriv tegevus on piisav, siis väljastatakse taotlejale sertifikaat. Korrallisi auditid viiakse läbi vähemalt kord aastas arvestusega, et auditite vaheline aeg ei ületa 365 päeva. Korrallise auditi ulatus võib olla väiksem kui sertifitseerimisauditil. Korrallistel audititel hinnatakse alati, kas korrigeerivad tegevused on lõpuleviidud või nendega on edenenud. Korrallised auditid võivad keskenduda ainult osade sertifitseerimiskriteeriumite hindamisele.

5.3.4 Muudatused

Kui sertifitseerimisstandardeid muudetakse, siis hinnatakse auditi läbiviimise ajal kehtivaid kriteeriumeid. Auditeeritaval on maksimaalselt üheaastane üleminekuperiood, et viia oma tegevus uute nõuetega kooskõlla.

5.3.5 Sertifikaadi kehtivus

Sertifikaat kehtib maksimaalselt viis aastat. Sertifitseerimisorganisatsioon võib väljastatud sertifikaadi tühistada või selle kehtivuse teatud perioodiks peatada. Sertifikaadi tühistamine või peatamise otsus ja selle põhjendus edastatakse auditeeritavale kirjalikult.

Auditeeritav võib sertifikaadist loobuda igal ajahetkel selle kehtivuse perioodil. Sertifikaadist loobumine jõustub kohe pärast seda, kui sertifitseerimisorganisatsioon on kätte saanud sellekohase kirjaliku teate.

6. Info sertifikaadi kohta

Sertifitseerimisorganisatsioon peab andma EMSN-le informatsiooni kõikide metsamajandamise ja tarneahela sertifikaatide kohta, samuti muudatuste kohta, mis puudutavad sertifikaatide kehtivust ja ulatust.

7. Vaided ja kaebused

Käesolev protseduur kehtestab reeglid Eesti Metsasertifitseerimise Skeemi kohase metsamajandamise ja tarneahela sertifitseerimise kohta käivate vaiete ja kaebuste esitamiseks.

Selle protseduuri rakendamine on kohustuslik EMSN ja selle juhatuse liikmetele.

EMSN määratud töötaja (tehniline töötaja) vastutab vaiete ja kaebustega seotud organisatoorsete ja tehniliste küsimuste eest. Ta vastutab ühtlasi vaiete ja kaebustega seotud dokumentide säilitamise korraldamise eest vastavalt kehtivale asjaajamiskorrale.

7.1 Vaide või kaebuse registreerimine

Igal füüsilisel või juriidilisel isikul, kelle metsamajandamist või tarneahelat on auditeeritud (sertifitseeritud), omab õigust esitada vaie. Vaie esitatakse EMSN-le kirjalikult kolmekümne päeva jooksul ametliku otsuse tegemisest sertifitseerimisorganisatsiooni poolt.

Tehniline töötaja vastutab vaide viivitamatu registreerimise eest vastavas registris ja selle toimetamise eest Vaiete Lahendamise Komisjonile (edaspidi Komisjon).

Vaide esitanud isiku personaalsed ja kontaktandmed, vaide esitamise kuupäev, vaide sisu ja märke lisadokumentide kohta sisestatakse registrisse.

Kui vaie ei vasta ülaltoodud tingimustele, siis rakendatakse Haldusmenetluse seaduse § 78. Vaiet ei registreerita ega menetleta, kui:

1. Vaie on esitatud anonüümselt;
2. Isik, kes esitas vaide, ei omanud õigust seda teha;
3. Isik, kes vaide esitas, ei kõrvaldanud puuduseid määratud tähtajaks;
4. Vaide esitanud isiku suhtes on käimas kohtumenetlus või likvideerimisprotsess;
5. Vaide läbivaatamine ei kuulu EMSN-i kompetentsi.

7.2 Vaide Lahendamise Komisjon

Komisjon on kolmeliikmeline:

- EMSN-i esindaja;
- Vaide esitanud isik või tema volitatud esindaja;
- Isik või tema volitatud esindaja, kelle vastu vaie esitati (sertifitseerimisorganisatsioon).

EMSN esindaja (edaspidi Komisjoni juhataja) nimetab ja kutsub tagasi EMSN-i juhatuse esimees. Komisjoni juhataja üleviimisel või tagasikutsumisel nimetab EMSN-i juhatuse esimees uue Komisjoni juhataja. Komisjoni juhataja peab olema vaide käsitlemisel sõltumatu.

7.3 Vaide menetlemine Komisjonis

Komisjoni juhataja juhatab Komisjoni koosolekuid. Kõik osalejad peavad saama võimaluse selgitada ja põhjendada enda seisukohti. Komisjoni juhataja määrab koosolekute toimumise kuupäeva, kellaaja ja koha võttes arvesse Komisjoni liikmete arvamusi.

Komisjon uurib vaide asjaolusid ja langetab otsuse vaide põhjendatuse ning vajalike meetmete rakendamise osas kümne tööpäeva jooksul alates vaide registreerimisest. Kõik Komisjoni liikmed peavad koosolekul osalema. Vaide ärakuulamine korraldatakse suletud uste taga. Koosolekul väljendatud seisukohad ja otsused talletatakse protokollis. Komisjoni juhataja määrab protokollija.

Komisjoni otsus langetatakse lihthääldenamusega. Kui hääled jagunevad võrdselt, siis on otsustav Komisjoni juhataja hääl.

Komisjoni juhataja toimetav otsuse koopia EMSN-i juhatusele ja vaide osapooltele kahe tööpäeva jooksul pärast Komisjoni koosoleku toimumist.

Komisjoni otsus (väljavõte protokollist) toimetatakse vaide esitanud isikule tähitud kirjaga.

Komisjoni otsus on lõplik. Komisjon ei menetle samal teemal esitatud korduvat valet. Komisjoni otsusega seotud eriarvamused lahendatakse kooskõlas Eesti seadustega.